

Олена Іщенко, Наталія Мініна

ДІАГНОСТИЧНІ РОБОТИ

Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ

4 клас

до підручника «Я досліджую світ. 4 клас»
(автори: О. Л. Іщенко, А. Ю. Іщенко, Ю. Б. Баранова)

Схвалено для використання в освітньому процесі

Київ
Літера ЛТД
2021

Шановні вчителі та батьки!

Пропонований посібник допоможе перевірити досягнення учнів за результатами опанування теми місяця: набуті знання, передовсім із природничої освітньої галузі, що закладають підвалини для наукового розуміння світу; здатність до аналітичних дій і творчого, практичного використання знань і вмінь.

У посібнику вміщено 9 діагностичних робіт у двох варіантах. Перші два місяці один із варіантів рекомендуємо використати для колективного виконання та обговорення. Надалі одним із варіантів можна скористатися для коригувальної роботи.

Завдання діагностичних робіт структуровано за різними рівнями складності відповідно до таксономії Блума. За формою це вибір однієї правильної відповіді із трьох запропонованих; визначення істинності судження; коротка відповідь на запитання; розгорнута відповідь на запитання.

Структура всіх робіт однакова:

- перша сторінка — перевірка засвоєного обсягу знань;
- друга сторінка — завдання, ґрунтовані на візуальній інформації (лінії часу, схемі, таблиці та ін.);
- третя сторінка — завдання на основі пропонованого тексту;
- четверта сторінка — творче завдання, яке передбачає відповідь на запитання, складання плану відповіді, обґрунтування власної думки тощо.

Кожному завданню передуює інструкція. Тож, крім перевірки предметних і міжпредметних компетенцій, посібник виконує ще й навчальну функцію — вчить дітей виконувати тести різних видів.

Завершують кожную роботу запитання для саморефлексії та рядки для порад учителя.

Наприкінці зошита вміщено бліц-тести за всіма темами 4-го класу.

Іщенко О. Л.

I-98 Діагностичні роботи. Я досліджую світ. 4 клас : до підруч. «Я досліджую світ. 4 клас» (автори: О. Л. Іщенко, А. Ю. Іщенко, Ю. Б. Баранова) / О. Л. Іщенко, Н. М. Мініна. – Київ : Літера ЛТД, 2021. – 80 с.

ISBN 978-966-945-297-9

УДК [501:37.016](076.5)

Дорогі діти!

Роботи в цьому зошиті ви будете виконувати в кінці кожного місяця. Ви зможете перевірити, чого навчилися. Побачите, на що варто звернути увагу.

Перед тим як виконувати завдання, прочитайте інструкцію

Якщо ви не можете відповісти на якесь запитання, поставте біля нього на полях олівцем знак ✓. Потім поверніться і дайте на нього відповідь.

Якщо ви вважаєте, що позначили неправильну відповідь, акуратно її закресліть і позначте іншу.

Ви не обов'язково мусите зробити всі завдання. Але, звісно, постарайтесь виконати роботу якнайповніше.

Успіхів!

Прочитайте запитання. Виберіть правильну відповідь. Обведіть відповідну букву.

1. Які об'єкти довкілля є природними?

- А поля
- Б луки
- В городи

2. Яка форма рельєфу є штучною?

- А гора
- Б горб
- В курган

3. До якого виду корисних копалин належить граніт?

- А паливні
- Б рудні
- В будівельні

4. Як називають місце впадіння річки в море?

- А витік
- Б притока
- В гирло

5. Укажіть хибне твердження.

- А У Чорному морі на глибині нижче 150 м відсутні живі організми.
- Б Чорне море сполучене протоками з Тихим океаном.
- В Азовське море є наймілкішим у світі.

Розгляньте фрагмент карти. Виконайте завдання.

- кам'яне вугілля   □ кам'яна сіль   ▲ нафта   △ газ
▲ залізні руди   □ торф   ◇ мармур   ● золото

Обведіть букви біля відповідей, які ви вважаєте правильними.

6. Яку природну зону зображено?

- А зону мішаних лісів
- Б Українські Карпати
- В лісостеп

7. Які корисні копалини видобувають на півночі цієї зони?

- А кам'яне вугілля, залізну руду, кам'яну сіль
- Б нафту, газ, золото
- В нафту, газ, кам'яну сіль

8. Через які обласні центри протікає Дніпро?

- А Київ, Черкаси
- Б Полтава, Харків
- В Київ, Житомир

**Прочитайте текст.
Виконайте завдання.**

«Єланецький степ» — це природоохоронна територія в Миколаївській області. Заповідник створено 17 липня 1996 року. Він призначений для охорони ділянки незайманого степу, де збереглися рослини, яких немає більше ніде в Україні.

Від весни до осені в степу цвітуть різноманітні квіти: червоний тюльпан, шафранчики сітчасті, горицвіт весняний та ін. Окраса заповідника — ковила, яку в давніх піснях називали шовковою травою. А загалом тут близько 680 видів рослин. Є навіть мохи й водорості.

На території заповідника живе приблизно 1500 видів безхребетних тварин і 181 вид хребетних. Серед ссавців переважають дрібні гризуни. Із хижих ссавців — лисиця, трапляються ласка, тхір степовий, інколи заходить вовк. Із диких копитних у заповіднику живе козуля, дикий кабан.

9. Заповніть таблицю, використавши інформацію з тексту та свої знання.

Назва заповідника	
Коли створено	
У якій природній зоні розташований	
5 рослин заповідника	
5 тварин заповідника	

VIII. Робимо правильний вибір

Прочитайте запитання. Виберіть правильну відповідь. Обведіть відповідну букву.

- 1. Представник якої професії є надавачем послуг?**
  - А кондитер
  - Б повар
  - В офіціант
- 2. Як інакше назвати металеві гроші?**
  - А монети
  - Б банківські картки
  - В банкноти
- 3. Зібрати, змолоти, розфасувати, відвезти, замісити, випекти — етапи виробництва якого продукту?**
  - А хліба
  - Б цукру
  - В олії
- 4. Що з наведеного є правом?**
  - А піклуватися про довкілля
  - Б вільно висловлювати свою думку
  - В поважати думку інших
- 5. Яке твердження є хибним?**
  - А Волонтерство і меценатство — це добровільна діяльність людей.
  - Б Меценати витрачають на суспільне благо власні кошти.
  - В Волонтери отримують за роботу винагороду.

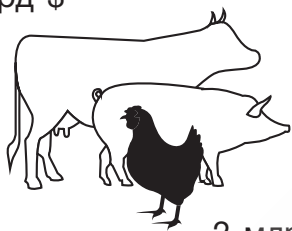

Розгляньте інфографіку.
Виконайте завдання.

ПРОДУКЦІЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ: ЕКСПОРТ І ІМПОРТ, 2020 РІК

Продукція тваринництва

1 млрд \$

2 млрд \$

Готові продукти

3 млрд \$

3 млрд \$

Жири та олії

5 млрд \$

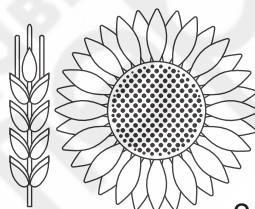

280 млн \$

Продукція рослинництва

12 млрд \$

2 млрд \$

Експорт

Імпорт

\$ — долар

6. Дайте відповідь — обведіть «Так» або «Ні».

Із цієї інфографіки ми можемо дізнатися, яку промислову продукцію Україна продає за кордон.	Так	Ні
Україна продає більше продукції рослинництва, ніж купує.	Так	Ні
Україна у 2020 р. експортувала продукції тваринництва на 1 млрд \$.	Так	Ні

Прочитайте текст. Виконайте завдання.

Віталій — студент університету. Він отримує стипендію, а вечорами й по вихідних працює тренером у спортклубі. Хлопець живе в однокімнатній квартирі, яку йому купили батьки. Він платить за комунальні послуги, мобільний зв'язок та інтернет. Мешкає недалеко від університету, тому на транспорт витрачає небагато. Він знає, скільки щомісяця потрібно виділити на їжу, книжки та канцтовари. Двічі на місяць Віталій ходить у перукарню. Предмети особистої гігієни, мийні засоби купує раз на кілька місяців. Відкладає певну суму на розваги, подарунки на дні народження. Хлопець любить подорожувати, тому щомісяця щось відкладає на подорожі. Також щомісяця він переказує невелику суму притулку для собак.

7. Намалюйте схему бюджету хлопця.

У центрі напишіть: *доходи, витрати, заощадження.*

Прочитайте діалог.

8. Подумайте, що б відповіли ви на місці вчительки. Напишіть.

Вчителька: Оленко, не перебивай, будь ласка, інших дітей, коли вони відповідають.

Оленка: Лідіє Петрівно, ви порушуєте моє право на висловлення власної думки.

Вчителька:

Якими були ці завдання для вас?
(Замалюйте відповідний кружечок.)

легкими   складними

Що ви відчуваєте після виконання завдань?
(Підкресліть.)

задоволення   незадоволення   мені байдуже

VIII. Робимо правильний вибір

Прочитайте запитання. Виберіть правильну відповідь. Обведіть відповідну букву.

1. Представник якої професії є виробником?

- А охоронець
- Б повар
- В офіціант

2. Як інакше назвати паперові гроші?

- А монети
- Б квитанції
- В банкноти

3. Зібрати, висушити, вилущити, витиснути, відфільтрувати, розфасувати — етапи виробництва якого продукту?

- А хліба
- Б цукру
- В олії

4. Що з наведеного є обов'язком?

- А одержати освіту
- Б жити в чистому довкіллі
- В піклуватися про довкілля

5. Яке твердження є хибним?

- А Волонтерство і меценатство — це добровільна діяльність людей.
- Б Волонтери захищають довкілля.
- В Волонтери витрачають власні кошти на розвиток науки і культури.

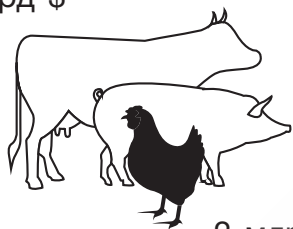

Розгляньте інфографіку.
Виконайте завдання.

ПРОДУКЦІЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ: ЕКСПОРТ І ІМПОРТ, 2020 РІК

Продукція тваринництва

1 млрд \$

2 млрд \$

Готові продукти

3 млрд \$

3 млрд \$

Жири та олії

5 млрд \$

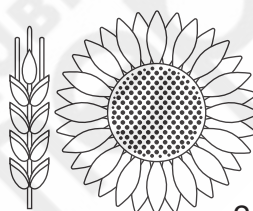

280 млн \$

Продукція рослинництва

12 млрд \$

2 млрд \$

Експорт

Імпорт

\$ — долар

6. Дайте відповідь — обведіть «Так» або «Ні».

Із цієї інфографіки ми не можемо дізнатися, яку промислову продукцію Україна продає за кордон.	Так	Ні
Україна купує менше жирів та олій, ніж продає.	Так	Ні
Україна у 2020 р. імпортувала продукції тваринництва на 2 млрд \$.	Так	Ні

Прочитайте текст. Виконайте завдання.

Марія — студентка університету. Вона отримує стипендію, а також має кількох учнів — працює репетитором з математики і фізики. Дівчина винаймає квартиру разом із подругою. Частково за квартиру платять її батьки. Але все одно залишаються комунальні послуги, мобільний зв'язок та інтернет. До університету їде на метро. Щомісяця потрібно виділити гроші на їжу, книжки та канцтовари, предмети особистої гігієни, мийні засоби. Раз на місяць Марія ходить у перукарню. Відкладає певну суму на розваги, подарунки на дні народження. Дівчина любить красивий одяг і подорожі, тому щомісяця щось відкладає саме на це.

**7. Намалюйте схему бюджету дівчини.
У центрі напишіть: *доходи, витрати, заощадження.***

Прочитайте діалог.

8. Подумайте, що б відповіли ви на місці мами.

Мама: Ярославе, не переходи, будь ласка, дорогу біля нашого будинку. Дійди до переходу.

Ярослав: Мамо, мені так зручніше. І не порушуй моє право на вільне пересування.

Мама:

Якими були ці завдання для вас?
(Замалюйте відповідний кружечок.)

легкими   складними

Що ви відчуваєте після виконання завдань?
(Підкресліть.)

задоволення   незадоволення   мені байдуже

Прочитайте запитання. Виберіть правильну відповідь. Обведіть відповідну букву.

1. Що вивчає хронологія?

- А предмети, що збереглися від давних часів
- Б послідовність історичних подій у часі
- В скам'янілості

2. Яким видом історичних джерел є золота пектораль?

- А писемним
- Б речовим
- В усним

3. Як називали правителя в Русі-Україні?

- А король
- Б цар
- В князь

4. Хто з них був київським князем?

- А Богдан Хмельницький
- Б Іван Мазепа
- В Ярослав Мудрий

5. Де була розташована Запорозька Січ?

- А у Криму
- Б у нижній течії Дніпра
- В у Києві

Розгляньте лінію часу.

6. Дайте короткі відповіді на запитання.

Правління якого князя закінчилося 945 року?

Хто з князів правив найдовше — Олег, Ігор чи Святослав?

Який князь здійснив 988 року хрещення Русі-України?

**Прочитайте текст.
Виконайте завдання.**

Мисливський замок графів Шёнборнів побудували в 1890–1895 роках. Він розташований біля міста Мукачєвого (Закарпатська область).

За легендою, замок має 12 входів, 52 кімнати й 365 вікон. Проте ніхто досі чомусь не перевірів, чи правдива ця оповідка.

Замок оточує розкішний парк з романтичним озером. У замку й парку знімали фільм «Снігова королева» (Олена Радзивілл. *Замки і фортеці України*).

7. Придумайте назву до тексту. Запишіть її.

8. Як ви гадаєте, чому в замку саме така кількість входів, кімнат і вікон?

---

9. Напишіть запитання, яке б ви поставили своїм товаришам, щоб перевірити, чи уважно вони читали.

Прочитайте запитання.
Дайте аргументовану відповідь.

10. Запишіть кілька імен та прізвищ людей, яких вважають видатними українцями. Які спільні риси вони мають?

Якими були ці завдання для вас?
(Замалюйте відповідний кружечок.)

легкими   складними

Що ви відчуваєте після виконання завдань?
(Підкресліть.)

задоволення   незадоволення   мені байдуже

IX. Колись і тепер

Прочитайте запитання. Виберіть правильну відповідь. Обведіть відповідну букву.

1. Послідовність історичних подій у часі вивчає

- А палеонтологія
- Б археологія
- В хронологія

2. До якого виду історичних джерел належить літопис «Повість минулих літ»?

- А писемних
- Б речових
- В усних

3. Досвід, звичаї, норми поведінки, що передаються з покоління в покоління, — це

- А традиція
- Б династія
- В реліквія

4. Хто з них не був київським князем?

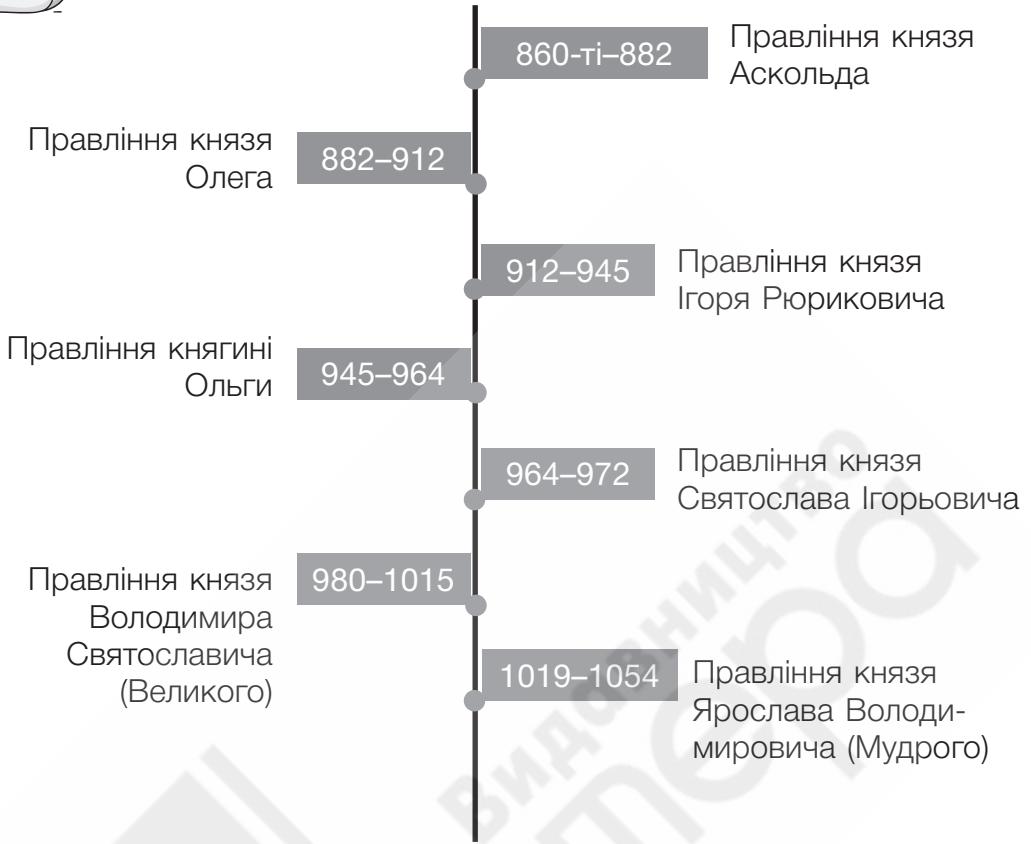
- А Володимир Великий
- Б Іван Сірко
- В Ярослав Мудрий

5. Яку назву мала столиця козацьких земель?

- А Київ
- Б Дике Поле
- В Запорозька Січ

Розгляньте лінію часу.

6. Дайте короткі відповіді на запитання.

Як звали княгиню, яка почала правити після смерті князя Ігоря?

Хто з князів правив найдовше — Святослав, Володимир чи Ярослав?

За якого князя 1037 року було збудовано Софійський собор у Києві?

**Прочитайте текст.
Виконайте завдання.**

Замок Любарта в Луцьку будували близько 80 років. На будівництво пішло майже 5 мільйонів цеглин!

У 1429 році в цьому замку великий князь литовський Вітовт зібрав з'їзд європейських монархів. Королі й князі мали обговорити нагальні питання життя Європи. Тоді до Луцька приїхало понад 15 тисяч осіб: у кілька разів більше, ніж жило в місті (Олена Радзивілл. *Замки і фортеці України*).

7. Придумайте назву до тексту. Запишіть її.

8. Уявіть, що скоро на з'їзд зберуться керівники європейських держав. Які важливі, на вашу думку, питання вони мали б обговорити?

---

9. Напишіть запитання, яке б ви поставили своїм товаришам, щоб перевірити, чи уважно вони читали.

Прочитайте запитання.
Дайте аргументовану відповідь.

10. Запишіть кілька імен та прізвищ людей, яких вважають видатними українцями. Які спільні риси вони мають?

Якими були ці завдання для вас?
(Замалюйте відповідний кружечок.)

легкими   складними

Що ви відчуваєте після виконання завдань?
(Підкресліть.)

задоволення   незадоволення   мені байдуже

Прочитайте запитання. Виберіть правильну відповідь. Обведіть відповідну букву.

1. Що таке компроміс?

- А згода, досягнута шляхом взаємних поступок
- Б примушування поводитися певним чином

2. Чи посилиться пожежа, яка виникла в приміщенні, якщо відкрити вікна?

- А так
- Б ні

3. Для запобігання яким хворобам роблять щеплення?

- А неінфекційним
- Б інфекційним

4. Чий це життєвий цикл: яйце — личинка — лялечка — доросла особина?

- А комах
- Б плазунів

5. Чи пропускає струм тіло людини?

- А так
- Б ні

6. Прилад для спостереження віддалених об'єктів — це

- А телескоп
- Б мікроскоп

7. Чому бувають день і ніч?

- А внаслідок обертання Землі навколо Сонця
- Б внаслідок обертання Землі навколо своєї осі

8. Як змінюється тривалість ночі після осіннього рівнодення?

- А збільшується
- Б зменшується

9. Чи однакову довжину мають усі меридіани?

- А так
- Б ні

10. У якому тепловому поясі розташована Україна?

- А у північному помірному
- Б у південному помірному

11. Якої води більше на Землі?

- А солоної
- Б прісної

12. Для чого тварини — мешканці тундри змінюють колір хутра?

- А для збереження тепла
- Б для маскування

13. Яку назву має столиця Франції?

- А Рим
- Б Париж

14. Кого вважають першовідкривачем Америки?

- А Америкго Веспуччі
- Б Христофора Колумба

15. Яка природна зона займає більшу територію України?

- А степ
- Б мішані ліси

16. Що таке кредит?

- А гроші, які банк позичає особі або організації
- Б гроші, які люди віддають банку на зберігання

Прочитайте запитання. Виберіть правильну відповідь. Обведіть відповідну букву.

1. Що таке тиск?

- А згода, досягнута шляхом взаємних поступок
- Б примушування поводитися певним чином

2. Чи припиниться горіння, якщо накрити вогонь вологою тканиною?

- А так
- Б ні

3. Які хвороби спричиняють віруси і бактерії?

- А неінфекційні
- Б інфекційні

**4. Чий це життєвий цикл:
яйце — личинка — молодь — доросла особина?**

- А риби
- Б птахів

5. Що з наведеного ізолятори?

- А метали, вода
- Б скло, гума, олія

6. Прилад для розглядання дрібних об'єктів — це

- А телескоп
- Б мікроскоп

7. Що таке фази Місяця?

- А зміни висоти Місяця над горизонтом
- Б зміни форми видимої частини Місяця

- 8. Як змінюється тривалість ночі після весняного рівнодення?**
- А збільшується
  - Б зменшується
- 9. Чи однакову довжину мають усі паралелі?**
- А так
  - Б ні
- 10. У якій півкулі розташована Україна?**
- А у Північній
  - Б у Південній
- 11. Більшу частину земної кулі становить**
- А суходіл
  - Б вода
- 12. У якій природній зоні переважає трав'яниста рослинність?**
- А у тропіках
  - Б у саванах
- 13. Яку назву має столиця Італії?**
- А Рим
  - Б Париж
- 14. Що таке Тітікака?**
- А острів в Індійському океані
  - Б озеро в Південній Америці
- 15. Яка природна зона займає більшу територію України?**
- А лісостеп
  - Б мішані ліси
- 16. Що таке вклад?**
- А гроші, які банк позичає особі або організації
  - Б гроші, які люди віддають банку на зберігання

Код L 1288К
Наклад 10 тис.

Літера
Видавництво